

Ļoti cienītā Ministru prezidentes kundze! Ļoti cienītie ministri! Kolēģi!

Šodien Saeimā skatām Finanšu ministrijas sagatavoto ziņojumu par Latvijas Stabilitātes programmu 2024.–2028. gadam. Ļoti ceru, ka esam aizsākuši tradīciju – ekonomikas debates –, kas mums nesīs jaunas idejas, ierosinājumus ekonomikas attīstībai kā Saeimai, tā valdībai, uzņēmējiem un sabiedrībai kopumā. Paldies ministriem par sagatavotajiem ziņojumiem.

Ekonomikas ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums par Latvijas ekonomikas attīstību paredz plānu Latvijas izaugsmei nākamajiem 10 gadiem. Tas nozīmē, ka jau šodien mēs redzēsim, kā izmantot esošos resursus, lai tuvākajā laikā Latvija kļūtu par ekonomiski ilgtspējīgāku valsti Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā.

Lai īstenotu izvirzīto mērķi, nākamo 10 gadu laikā ir plānots dubultot ekonomikas apjomu. Tam ir nepieciešamas mērķtiecīgas valsts investīcijas tautsaimniecībā, kuras kopā ar Eiropas Savienības dažādu fondu ieguldījumiem sniegs būtisku atbalstu mūsu uzņēmēju produktivitātes un konkurētspējas kāpināšanai. Viens no potenciāliem ir mākslīgā intelekta un viedo tehnoloģiju integrēšana un plašāka izmantošanā ražošanā, eksportā un, protams, izglītībā.

Ir jāspēj efektīvi izmantot cilvēkkapitālu, tajā investēt pietiekami daudz, veicinot konkurētspējīgu un izglītota darbaspēka nodrošinājumu. Galvenā prioritāte – augsta līmeņa mākslīgā intelekta speciālistu sagatavošana, *STEM* zināšanu stiprināšana visos izglītības līmeņos, tāpat nepieciešama nākotnes darba tirgum atbilstošu normatīvo aktu pilnveidošana, lai nosacījumus padarītu elastīgākus, modernākus un piemērotākus globālajam darba tirgum un tā nemitīgajām pārmaiņām.

Šodien jau vairākkārt pieminētā mērķtiecīga drošības industrijas attīstība ir ļoti svarīga esošajos ģeopolitiskajos apstākļos. Tā ir mūsu iespēja kļūt par reģiona līderiem militārajā rūpniecībā, nodrošinot ne tikai darba vietas, bet arī eksportu un nedalītu atbalstu Ukrainai. Tomēr šajos aizvien mainīgajos laikos ir būtiski, ka regulāri pārskatām un papildinām esošo dokumentu atbilstoši aktualitātēm. Ir vieta uzlabojumiem.

Nereti aizmirstam par radošo un kultūras industriju pārstāvjiem, kas eksportē mūsu valsts nacionālās kultūras vērtības pasaulē, vienlaikus piesaistot ārvalstu investīcijas un fondu līdzekļus kultūras produktu ražošanai un radošās izglītības ieguvei Latvijā. Daudz runājam par *STEM* izglītības principu integrāciju un speciālistu sagatavošanu inženierzinātņu un dabaszinātņu jomā. Iespējams, mums nepieciešams aizvietot *STEM* ar *STEAM* – zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, māksla un matemātika –, lai veicinātu radošu domāšanu, inovatīvus risinājumus un lielāku pievienoto vērtību, kas veicinātu produktivitātes potenciāla pieaugumu.

Vienlaikus rosinu valdību iedibināt ekonomikas pārvaldības sistēmu ar regulāru tās aktualizāciju un Saeimas informēšanu par progresu, kā arī ekonomikas politikas prioritātēs ieviest radošuma un mākslas komponenti.

Kopīgās sarunās un debatēs mēs pilnveidojam esošās idejas un rodam jaunas, lai veicinātu mūsu valsts augšupeju, bet mums ir jābūt konkrētiem, mēs vairs nevaram atļauties tukšvārdību, ir skaidri jādefinē, kā plānojam sasniegt izvirzītos mērķus, veicināt augstu pievienoto vērtību precēm, produktiem un pakalpojumiem. Ir mērķis, ko sasniegt, tam jāseko skaidrai rīcībai, kompleksiem pasākumiem, kas veicina darba ražīgumu. Jāveicina darba devēju motivācija investēt darbinieku apmācībā, nodrošinot nozaru vajadzībās balstītas uzņēmumu darbinieku mācības, tajā skaitā jau pieminētajā digitalizācijā, automatizācijā un robotizācijā. Jānodrošina ātra kritisko lēmumu pieņemšana uzņēmējiem, kas ietver publisko pārvaldes procesu digitālu transformāciju, kā arī investīcijas digitālo risinājumu izstrādē. Jāveicina valsts kapitālsabiedrību potenciāla

attīstība, atceļot ierobežojumus startēt eksporta tirgos, un šo tirgu apgūšana, piesaistot resursus caur kapitāla tirgus instrumentiem, kā arī investējot pētniecībā un inovācijās.

Kopumā apsveicama ir spēja izvirzīt sasniedzamus ekonomiskās izaugsmes mērķus. Virsmērķis – iekšzemes kopprodukta dubultošana –, jā, ambiciozs, bet, tikai izvirzot augstas prioritātes un augstus mērķus, mēs motivējam sevi būt starp attīstītajām pasaules valstīm.

Ekonomikas ministrijas sagatavotā stratēģija ir jauns skatījums uz ekonomikas attīstības perspektīvām Latvijā, atskaites punkts kvalitatīvām, uz produktivitāti un konkurētspēju vērstām pārmaiņām. Plāns ir izmantot jau esošo kapitālu, piesaistīt jaunu, veicināt darba ražīgumu, kuras nozares šodien ir būtiskas un kur, attīstībā ieguldot, mēs varam attīstīt vairāk.

Paldies visiem, kas jau uzstājās. Lai mums šodien raženas un veiksmīgas debātes!